

SISARUSTERAPIA

- INTENSIIVIHOIDOSSA OLEVAN LAPSEN JA PERHEEN HOITOMUOTO

Suomen mielenterveysseura
Erityistason perheterapiakoulutus
2007 - 2010
Päättötyö
25.06.2009
Sanna Weckman

SISÄLLYS	Sivu
1 ALKUSANAT	1
2 PÄÄTTÖTYÖN TAUSTA	2
2.1 Intensiivihoido	2
2.2 Hoidon viitekehykset	3
2.3 Hoitoprosessi	3
2.4 Perheterapia intensiivihoidon osana	4
3 SISARUSSUHDE	4
3.1 Sisarussuhteen syntyminen ja siihen vaikuttavat tekijät	5
3.2 Vanhempien rooli sisarussuhteen synnyssä	6
3.3 Kiintymyssuhde sisarusten välillä	7
3.4 Sisarukset perheterapiassa	7
4 PÄÄTTÖTYÖN TOTEUTTAMINEN JA AINEISTON HANKINTA	8
4.1 Teemahaastattelu	9
4.2 Aineiston käsittely	9
5 SISARUSTERAPIA	9
5.1 Sisarusterapian historiaa ja taustateorioita	10
5.1.1 Systeeminen perheterapia	11
5.1.2 Strukturaalinen perheterapia	11
5.1.3 Reflektiivinen työote	12
5.2 Prosessikuvaus	13
5.2.1 Asiakkaaksi valikoituminen	13
5.2.2 Terapian aloitus	15
5.2.3 Terapian setting	16
5.2.4 Sisarusterapiassa käytettäviä menetelmiä	17
5.2.5 Vanhempien rooli terapiaprosessissa	18
5.2.6 Terapian lopetus	19
5.2.7 Työskentelyn haasteet	19
6 POHDINTA	21
7 JOHTOPÄÄTÖKSET	23
LÄHTEET	25
LIITTEET 1 - 2	
LIITE 1: Tutkimuslupa	
LIITE 2: Teemahaastattelun teemat	

1 ALKUSANAT

Lapsen huostaanotto on rajuimpia interventioita, joilla yhteiskunta voi yksittäisen perheen elämään puuttua. Huostaanoton seurauksena lapsi sijoitetaan yleensä kodin ulkopuolella sijaitsevaan ammatilliseen lastensuojelulaitokseen tai yksittäisiin sijaisperheisiin. Joissain tapauksissa perheestä huostaan otetaan ja sijoitetaan vain yksi lapsi, jolloin perheessä olevat muut lapset jäävät kotiin asumaan.

Huostaanottotilanteessa sisarusuhde joutuu koetukselle. Sisarusuhdetta koettelevat toki muutkin asiat kuten sisarkateus, riidat tai vanhempien erilaiset odotukset lapsia kohtaan. Vanhempien parisuhteen ristiriidat delegoituvat usein yhden lapsen kannettavaksi, joka vaikuttaa sisarusten välisiin suhteisiin. Sisarusuhteen sanotaan olevan pisin ihmissuhde joka ihmisellä voi olla, koska se kestää läpi elämän. Sisarusuhteen tekee ainutlaatuiseksi se, että sisarukset jakavat osittain saman geneettisen perimän ja elinolosuhteet.

Päättötyön aiheen sain Helsingin Diakonissalaitokselta (josta myöhemmin käytän tässä työssä lyhennettä HDL). Tämän työn tarkoituksena on kuvata HDL:llä annettavaa sisarusterapiaa, joka on yksi työmenetelmä intensiivihoidossa. Sisarusterapia on HDL:n perheterapeuttien kehittämä työmuoto, jossa he työskentelevät sellaisten sisarusten kanssa, jotka ovat joko sijoitettu intensiivihoidon tai toinen / useammat sisaruksista asuvat kotona. Olen itse työskennellyt vuosia HDL:n intensiivihoidossa perhekasvattajana, joten intensiivihoidon työskentelymalli on itselleni tuttu. Erityistason perheterapiaopintojen myötä aloin tehdä HDL:llä opintoihini kuuluvia terapiaistuntoja. Syksystä 2007 lähtien olen osallistunut yhteen sisarusterapia-prosessiin, joka herätti mielenkiinnon kyseistä työskentelytapaa kohtaan.

Tämän työn aineiston keräsin haastattelemalla terapiaa työkseen tekevät työntekijät. Aineisto koostuu terapeuttien ryhmähaastattelusta, jossa pohjana on teemahaastattelurunko. Päättötyöni on narratiivinen tuotos, jota ei ole analysoitu tutkimuksellisella analysointimenetelmällä eikä näin ollen täytä laadullisen tutkimuksen kriteereitä.